

Izhaja od
meseca ok-
tobra 1965

List, ki ga
člani kolek-
tiva dobijo
brezplačno,
izhaja en-
krat meseč-
no

Leto izhaja-
nja: XIV

Št. 4

april
1978

TOSAMA

GLASILO DELAVCEV TOSAME

PRAZNOVANJA

27. aprila 1941. leta je CK KPS ustanovil Osvobodilno fronto slovenskega naroda, ki je začela združevati slovenski narod za takojšen oboroženi boj proti okupatorju. Njena organizacijska mreža in njena vsebina sta se širili tako hitro in prežemali ljudi s tako silo, da je OF že jeseni 1941 — kot je zapisal Boris Kidrič — predstavljala »državo v državi«. OF in njeni odbori so vedno bolj predstavljali novo nastajajočo ljudsko oblast, zato se je njeno vodstvo že jeseni 1941 preimenovalo v Slovenski narodno-osvobodilni odbor, ki je izdal tudi prva zakonita določila obvezna za ves slovenski narod. Spomladi 1942 so odbori OF na osvobojenem ozemlju še bolj zaživel in imeli večjo veljavo, saj so jih ljudje volili. Velika italijanska ofenziva je sicer to delo nekoliko omejila, a so kmalu pričeli delati odbori OF v ilegali. Njihove ideje so bile ideje naših ljudi, ki so iz dneva v dan bili boj proti okupatorju, boj za pravičnejšo družbeno ureditev. V odborih OF se je že takrat ustvarjala trdna lestvica organov ljudske oblasti, po vojni pa je kot mobilizator vseh naprednih sil prerasla v Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije.

Toliko smo že pisali o našem prazniku dela, vendar se vseeno vsako leto znova radi spominjamo na dni, ko so delovni ljudje bili težak boj za svoje pravice. Vsi prvi maji pred vojno so potekali v duhu boja za delavske pravice, proti vse večjemu približevanju naše buržoazije fašizmu in nacizmu, proti poskusnemu ukinjanju že zdavnaj priborjenih delavskih pravic. 1. maja 1886 je bilo v Chicagu ubitih zaradi demonstracij 6 ljudi in veliko ranjenih, a vendar so ta dan proslavljali povsod po svetu kljub žrtvam.

Slovenski rudarji so svoj praznik prvič praznovali kljub vojaški

zasedbi zavaskih revirjev že leta 1890. To proslavljanje pa je bilo zelo pomembno za naše ljudi tudi v času narodnoosvobodilnega boja,

saj jebilo povezano z nacionalno in socialno revolucijo.

1. maja 1942 je bila v osvobojeni Foči velika svečanost, katere so se udeležili člani Vrhovnega štaba s tov. Titom. Ljubljancani pa so 1. maja 1943 sredi sovražnikovih utrdb priredili veličastne demonstracije, zagoreli so kresovi, z glavne pošte pa sta zavihrali proletarska in slovenska zastava. Jugoslovanski interniranci — tekstilni delavci — so 1. maja 1944 v taborišču Mielsen v Nemčiji zapeli Internacionalo in zažgali tovarno. Nemci so jih nato z orožjem pognali v gorečo tovarno, kjer so zgoreli. Leta 1945 pa je ta praznik pomenil osvoboditev Trsta in Gorice.

Še bi lahko naštevali, saj vsako leto pomeni 1. maj nekaj novega, pomembnega, pomeni nove uspehe, nove zmage delovnih ljudi.

Ob VIII. kongresu ZKS

Referat delegata na kongresu ZKS

Franc Arnuš

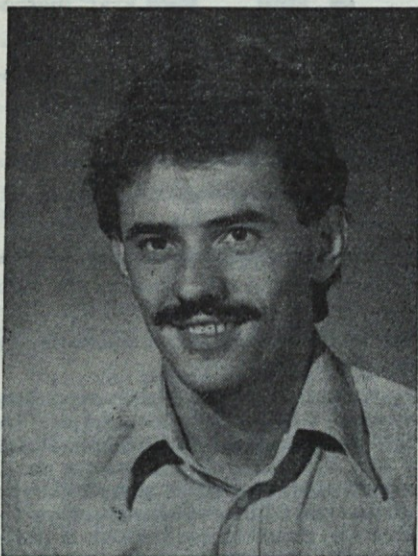
povzetek

»Zveza komunistov in vse organizirane socialistične sile se morajo nenehno zavzemati, da bo sestavina sleherne aktivnosti za povečanje vpliva delavcev v temeljni organizaciji združenega dela predvsem uresničevanje ustavne vloge delovni skupnosti, ki opravljajo dela skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela. V sredini iz katere izhajam, smo se v skladu z Zakonom o združenem delu samoupravno organizirali v dve temeljni organizaciji in v delovno skupnost skupnih služb.

Tudi mi se zavedamo, kaj pomeni strokovne službe v sistemu socialističnega samoupravljanja. Tov. Kardelj pravi, da strokovne službe predstavljajo sestavni in neločljivi del celotne prakse političnega sistema. Morajo biti prisotne na vseh ravneh delegatskega sistema, biti bi morale podlaga za delo delavskih svetov, delegatskih skupščin, izvršilnih organov, administracije, zveze komunistov in vseh socialističnih sil naše družbe.

Toda vse to ne pomeni in nikoli tudi ne more pomeniti, da se skup- (Nadaljevanje na 2. strani)

ne službe kot skup strokovnjakov lahko vmešavajo v odločanje samoupravljalcev. Vmešavajo pa se lahko, da na razne načine skušajo vplivati na odločitve samoupravljalcev, zadržujejo in manipulirajo z informacijami, katere bi lahko

bistveno vplivale na odločanje samoupravnih organov. Zavedati se moramo, predvsem pa člani zveze komunistov, da nas pri nadaljnji graditvi samoupravnega socialističnega sitsema čaka še vrsto starih pa tudi novih oblik negativnih pojavov in odklonov. Se vedno nismo opravili s pojavi birokratizma, tehnokratizma, s hegemonističnimi težnjami, itd.

Vse to pa ne pomeni, da delovni ljudje v skupnih službah nimajo enakih samoupravljalских pravic kot ostali delavci iz neposredne proizvodnje. V praksi je bilo dolgo sporno vprašanje, ali lahko delavci skupnosti skupnih služb, sploh lahko sodelujejo v organih upravljanja delovne organizacije za katero opravljajo skupno delo. Na vsa ta vprašanja pa je odgovoril Zakon o združenem delu (484/3), ki pravi, da delovna organizacija, katera ima več delovnih skupnosti, mora imeti v delavskem svetu delegatsko mesto za vsako sredino. Z delegiranjem predstavnikov delovne skupnosti v delavski svet organizacije združenega dela se vzpostavlja stik med delovno skupnostjo in temeljnimi organizacijami za katero ta delovna skupnost opravlja dela.

Misel, da bo naš delovni človek postal dober samoupravljalec sam od sebe, je iluzorna, za člane zveze komunistov pa neodgovorna in nezrela. Predno bodo naši delavci postali resnični gospodarji pogojev in rezultatov svojega dela, bomo morali mi vsi, govorim za družbo kot celoto, še veliko postoriti na področju izobraževanja in informiranja. Ko govorim o izobrazbi, ne mislim tudi samo na strokovno,

temveč tudi na politično izobrazbo, katera mora dati delavcu vpogled v celoten naš delegatski sistem. Ne morem mimo tega, da je ravno sedaj, ko smo že izvolili naše delegate za zbor združenega dela, v samoupravne interesne skupnosti in ko so pred nami volitve v samoupravne organe, tisti čas, ko moramo največ časa posvetiti delegatom, ki nas bodo predstavljali v skupščinskem sistemu in organih upravljanja in jih glede na naloge, ki so pred nami, primerno usposobiti.

Tudi sistem informiranja je eden vzrokov zaradi katerega je odločanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela okrnjeno. Zakon o združenem delu te stvari jasno precizira, ko pravi, da organi organizacije združenega dela morejo zagotoviti redno, pravočasno, resnično, popolno ter po vsebini in obliki dostopno obveščanje delavcev o celotnem poslovanju orga-

nizacije združenega dela in njenem materialno finančnem stanju, o pridobivanju in delitvi dohodka ter uporabi sredstev, o rezultatih doseženih z združevanjem sredstev iz minulega dela v vseh oblikah združevanja dela in sredstev, o pripravi na splošno ljudsko obrambo in o uresničevanju družbene samozaščite, kakor tudi o vseh drugih vprašanjih, ki so pomembna za upravljanje, odločanje in uresničevanje samoupravne delavske kontrole.

Tako konkretno pravi o informiranju Zakon o združenem delu. Mislim, da se ob tem vsakdo izmed nas lahko za hip zamisli in vpraša: kako je z obveščanjem v moji organizaciji združenega dela?

Predvsem komunisti bomo morali še velikokrat seči po Zakonu o združenem delu, ki je teoretično vrhunsko delo, na nas pa je kako ga bomo prenesli in uresničili v praksi, v vsakdanjem življenju.

Kako bomo praznovali otvoritev proizvodne dvorane - tkalnice in skladišča ter nove proizvodnje

Praznovanje novih delovnih zmag vključujemo v jubilejno praznovanje Tosame: 55. obletnico obstoja.

Na zborih delovnih ljudi smo se odločili, da praznovanje sklenemo 28. in 29. aprila 1978.

PROGRAM PROSLAVE JE NASLEDNJI:

PETEK, 28. aprila 1978

Ob 19. uri: v Kulturnem domu na Viru svečana seja samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij.

Po uvodnih in pozdravnih besedah ter kulturnem programu, bodo podeljena priznanja za delovno dobo in nagrade ter podeljena priznanja športnikom, ki se množično udeležujejo v vseh športnih panogah (nogomet, namizni tenis, smučanje, kegljanje, streljanje in šah):

SOBOTA, 29. aprila 1978

Ob 11. uri: svečana otvoritev novih proizvodnih prostorov, skladišča in nove proizvodnje.

Pozdravni govori predstavnikov Tosame in predsednika republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, tov. Vinka HAFNERJA.

Sledil bo kulturni program, ki ga bodo izvajali učenci osnovne šole Martin Koželj iz Doba.

Nato si bodo udeleženci proslave ogledali delovno organizacijo.

Tudi svojci naših delavcev, naši krajanji si bodo lahko tega dne ogledali proizvodne prostore in se seznanili z delovnimi procesi, ker bo sobota delovni dan in bo delo potekalo normalno.

Ob 15. uri: bo v restavraciji SLAMNIK v Domžalah prirejeno kosilo za povabljenе goste — predstavnike družbeno-političnih organizacij in poslovne partnerje.

Ob 18. uri: se bo v hali Komunalnega centra v Domžalah pričel družabni del praznovanja z večerjo in plesom, za vse člane kolektiva in naše upokojence.

Minilo je pet let, ko smo priredili zadnje tako srečanje celotnega kolektiva. Ponovno se bomo zbrali in skupaj proslavili nove delovne zmage in se med seboj še bolje spoznali.

Naš razgovor

Kmalu bo naš kolektiv Tosama praznoval svoj 55. delovni jubilej. Ker bo naše interno glasilo temu prazniku posvetilo v naslednjih številkah veliko pozornost, boste imeli priložnost prebrati narsikaj zanimivega.

Tako smo tudi našemu razgovoru tokrat našli primerne sogovornika, to je trenutno najstarejšo delavko v Tosami, tov. Marijo Vidergar, ki že polnih 34 let dela in ustvarja v našem kolektivu.

Rada se je odzvala povabilu in tudi klepet je bil prisrčen.

»13. 2. t. l. je bilo 34 let kar delam v Tosami. Komaj 17 let mi je bilo, ko sem bila najprej sprejeta v oddelek konfekcije, kjer sem bila le nekaj mesecev, namreč bila je vojna in s tem ko sem dopolnila 18 let sem morala oditi prisilno delat drugam, nakar se leta 1945 vrnila, tokrat v oddelek mikalnice, katerega delu sem ostala vseskozi do danes zvesta. Sprva je bilo delo ročno, nato pa se je tovarna venomer bolj modernizirala in kaj kmalu so ročno delo zamenjali stroji.«

Ko sem se pogovarjal z Marijo med dobil vtis, kot o mnogih pridnih materah — delavkah že prej — da tudi njene pridne, delovne roke nikdar ne zastanejo kar pomeni, da mnogo pomenijo za kolektiv, kakor tudi njenemu domu v Češeniku.

»Mnogo lepih trenutkov sem preživela do sedaj s svojimi sodelavkami in sodelavci kar mi največ pomeni. V samoupravnih organih

podjetja nisem imela priložnosti sodelovati, ker mi tudi čas tega ne bi dopuščal. Kljub vsemu sem zelo vesela, če slišim, da je poslovanje podjetja uspešno, ker se seveda pozna tudi pri osebnih dohodkih in to za delavca pomeni prav gotovo največ, zato ni nič čudno, da mi je v lepem spominu ostalo leto 1953, ko sem poleg redne »plače« dobila še 9.000 (starih seveda) »dobička«, kar je pomenilo za tisti čas zelo veliko.

»Včasih se v mislih povrnem k času nazaj in verjemite mi, da sem presenečena nad hitro investicijsko rastjo našega kolektiva, kakor tudi nad mnogimi novitetami v proizvodnji. Le da bi bilo še dolgo tako.

Dvoizmensko delo v podjetju, delo doma in morda še kaj, naši sodelavki Mariji verjetno ne dopušča kaj dosti prostega časa.

»Res je, dela je vedno čez glavo. Vesela sem, da sem zdrava, kar mi pomeni vse. Ob tej priliki naj omenim, da sem zelo zadovoljna s pozornostjo, ki nam jo ženam vedno izkaže kolektiv Tosame za praznovanje 8. marca. Zelo veliko mi pomeni ta dan ob stisku rok in čestitki.«

»Kljub temu, da se slehrni dan prične in konča z delom, pa se zelo rada, sem in tja, vsedem pred televizijo, toda največkrat za zelo kratek čas, saj utrujenost skoraj vedno naredi svoje.«

Največje zadovoljstvo in sprostitiv pa mi pomenijo rože, ki jih zelo rada gojim, seveda nič manj pa nisem srečna ko popazim na svojo vnukinjo.«

Takole se je istekel najin pogovor. Omenim naj tudi, da mi je Marija povedala, da bo prihodnje leto odšla v pokoj.

Verjetno ta ločitev za njo in njene sodelavce ne bo lahka, toda nesmiselno je na to misliti sedaj, ko je še vedno med nami, pridna, vesna in poštena samoupravljalica.

Marija, ob vašem jubileju sprejmite iskrene čestitke v upanju, da bi se vam v nadaljnjem življenju uresničilo čim več skritih želja, že sedaj, ko smo še skupaj in tudi kasneje doma.

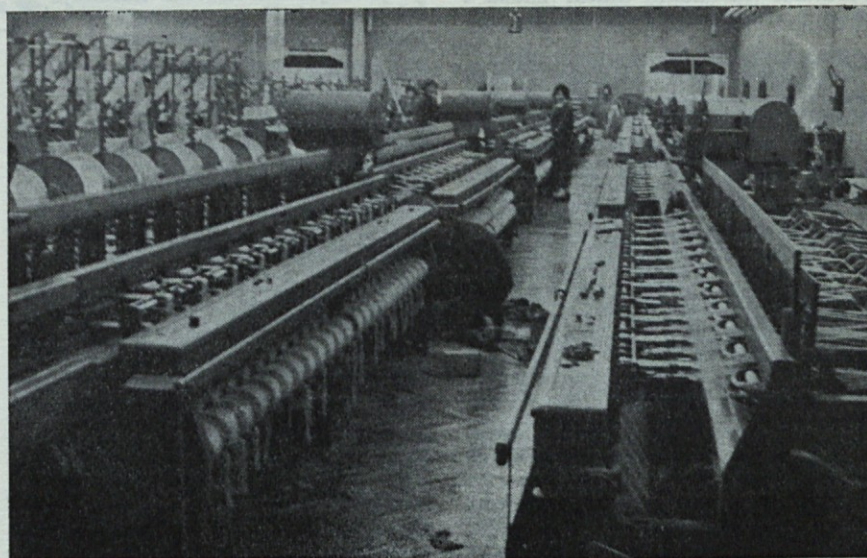
Pravgotovo nam bodo vaše pridne delovne sposobnosti ostale v lepem in trajnem spominu.

Marjan Štrukelj

V tkalnici širokih tkanin bo kmalu zmanjšan ropot

V lanskem letu smo pognali nove tkalne avtomate z UNIFIL napravo in dosegli, da votek navijamo kar na statvah. V letošnjem letu pa se že temeljito pripravljamo na montažo stavev na katerih votka ni potrebno več navijati na votkovne cevke, ampak ga zatkemo v tkanino direktno iz križnega navitka. Tehnologija tkanja se bo s tem bistveno spremenila.

Kot je že navedeno gre pri novih statvah za povsem novo tehnologijo tkanja. Votka ne vnašamo v tkanino s pomočjo votkovnega navitka in čolnička, ampak ga vnesemo z zračnim pritiskom oz. z »zračnim curkom«. Stavev je seveda zaradi tega spremenjena tako, da votek, ki ga vpihavamo v tkanino, vsakokrat obrežemo tako, da ima izdelana tkanina rezan kraj pa je kljub temu dovolj močna, da pre-

Pogled v trahotkalnico, kjer novejši stroji tudi obratujejo tiše, kot njihovi predniki

nese vso nadaljnjo predelavo, predvsem faze beljenja, sušenja ter razenja.

Nov postopek tkanja za nas ne bi bil zanimiv, če bi s tem ne pridobili tudi na proizvodnji. V končni fazi pričakujemo, da bodo stroji obratovali s 450 obr./min, naši stroji s čolničkom pa se vrtijo s hitrostjo 200 obu./min. Lahko torej rečemo, da bomo na enem stroju izdelali še enkrat več tkanin kot na enem od obstoječih statvah.

Največ pa je vredno dejstvo, da nove statve povzročajo bistveno

manj ropota in tresljava kot pa čolnične statve. S tem se bodo znatno izboljšali delovni pogoji za tkalke, saj sta prekomeren ropot kot tudi tresljava škodljiva za zdravje.

Na novih statvah se bodo srečali s povsem novimi problemi, ki jih bo potrebno uspešno rešiti. Stroj je grajen na drugačnih osnovah in je predvsem hitrejši, zato bo potrebno vzdrževanju kot tudi čiščenju posvetiti večjo pozornost.

Ker je od priprave osnove kot tudi votka v precejšnji meri odvisen izkoristek statev, bomo morali pos-

vetiti posebno pozornost tudi snovanju in škrobljenju osnov.

Že od meseca decembra imamo brezčolnično statev tudi v poskusni proizvodnji tako, da so v avtomatski tkalnici vsi več ali manj z njo že seznanjeni. Rezultati, ki jih dosegamo na tej statvi, so zadovoljivi.

Z vključitvijo teh statev bomo zadovoljili potrebe po surovih tkaninah za nekaj let, pri čemer bomo tudi zmanjšali količine kupljenih surovih tkanin.

Jože Podpeskar dipl. ing.

Sklepi samoupravnih organov v mesecu aprilu

Skupni delavski svet je na svoji seji z dne 7. marca in 31. marca sprejel naslednje pomembnejše sklepe:

1. Potrebe po tkaninah se iz leta v leto večajo posebno za izvoz zato se je potrebno odločiti o nakupu novih, visokoproduktivnih statev. Strokovne službe predlagajo nakup brezčolničnih statev Investa, ki so se po tehnični analizi ter ekonomskem izračunu pokazale kot najprimernejše za sintetične tkanine. 70 statev Investa naj bi zamenjale stare statve Kovo, ki obratujejo komaj s 50 % izkoristkom, na omenjenih novih 70 statvah pa bi proizvedli približno 8 milijonov metrov tkanine na leto. Vrednost navedenih statev znaša v skupni vrednosti 15.122.648 din.

O ozirom na izrabljenost in majhne zmogljivosti, ki našim potrebam več ne zadošča in starost sušilno-razpenjalnega stroja za tkanine Famatex, posebno pa glede na dejstvo predvidenega nakupa novih brezčolničnih statev, kar pomeni dodatne količine tkanin, je nujno potrebno preskrbeti nov sušilno-razpenjalni stroj s primerno kapaciteto sušenja. Stroj, ki bi ga kupili pri vzhodno-nemški firmi Textil Veb Textilmaschinenbau — Gera bi bil najprimernejši, cena stroja pa znaša 1.374.259 din.

Ker znaša vrednost nakupa 70 brezčolničnih statev in sušilno-razpenjalnega stroja cca 1,9 milijarde, je skupni delavski svet sprejel sklep, da se o omenjeni investiciji sklepa na zborih delovnih ljudi in se preda predlog v 15-dnevno javno razpravo.

O nakupu investicije sklepa obe TOZD, da se izvrši financiranje z vlaganjem sredstev TOZD Filtri in TOZD Saniteta kot na osnovi kredita ter z materialno-ekonomskim prikazom.

2. V zvezi s sklepom skupnega delavskega sveta z dne 10. 2. 1978, je leta sprejel naslednji sklep:

Sedanje osnove in merila za OD se ustrezno dopolnijo oz. spremenijo s tem, da se zlasti uredijo ocenitveni kriteriji za ovrednotenje zahtevnosti del in nalog. Po novih osnovah in merilih se ocenijo vsa dela in naloge oz. delovna mesta (v organizacijskem smislu) v Tosa mi s podano strukturo vseh upoštevanih kriterijev.

Za izvedbo te naloge bo splošno kadroviski sektor organiziral delovno skupino. Delo delovne skupine bo vodila strokovna služba za nadgrajevanje. Strokovna komisija se lahko posluži za pospešitev dela uslug zunanjega sodelavca.

Skupina je dolžna predložiti spremembe in dopolnitve v zvezi z OD do 30. julija 1978.

3. Družbeno politični aktiv je na svoji seji obravnaval predlagane prispevne stopnje za financiranje SIS, ki so nekoliko višje od obdobja maj 1977 pa do sedaj, če pa gledamo leto 1977 v celoti pa celo nekoliko nižje. Družbeno politični aktiv je ugotovil, da so predlagane prispevne stopnje primerne, če želimo, da so programi SIS realizirani.

Skupni delavski svet je na predlog družbeno političnega aktiva sprejel sklep, da se potrdijo prispevne stopnje v predlagani višini, ki veljajo s 1. 5. 1978. (Predlagane dopolnitve samoupravnih sporazumov o temeljnih planov za obdobje 1976-1980 so objavljene v Občin-

skem poročevalcu 7. 3. 1978 št. 3 in sicer v Predlogu sredstev za programiranje SIS.

Istočasno je SDS sprejel sklep, da se bruto osebni dohodka povečajo za 10 % s 1. 4. 1978 kot akontacija povečanja nominalnih osebnih dohodkov, kakor je v gospodarskem načrtu za leto 1978 programirano.

4. Znamenom, da se v skladu z določili Odloka o prenehanju medobčinskega sklada za financiranje izgradnje čistilne naprave in kolektorja Domžale — Kamnik, zagotovijo potrebna sredstva za kontinuirano gradnjo čistilne naprave, je sprejel sporazum s tem, da prevzame zmanjšano finančno obveznost in sicer v znesku 299.261,50 din.

5. Na podlagi lani sprejetega Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje nalog ljudske obrambe za obdobje 1977 — 1980 je predložen za leto 1978 dodatek k temu sporazumu, ki predvideva sredstva v znesku 820.000,— din.

Skupni delavski svet je sprejel sklep, da se potrebna sredstva zberejo z združevanjem tako, da se obračuna 0,06 % od dohodka in da se ta sredstva nakazujejo ob periodičnih obračunih.

V letu 1977 je bila prispevna stopnja 0,07 %.

6. Skupni delavski svet je verificiral potrditev gospodarskega načrta 1978 s strani delavskih svetov obeh TOZD in se strinja s pogojno potrditvijo na delavskem svetu TOZD Filtri ter podpira nujnost rebalansa v slučaju tržne situacije.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ukrepe, ki so objavljeni v okviru pripomb iz javne razprave, je treba nujno upoštevati pri izvajanju nalog, postavljenih z gospodarskim načrtom 1978.

7. Komisija za izvajanje Zakona o združenem delu je na svoji seji pregledala program uresničevanja ZZD in med drugim tudi sprejela sklep, da se ponovno prouči nadaljna samoupravna organiziranost v TOZD Saniteta in DSSS. Potrebno je ugotoviti, katere zaokrožene de-

lovne enote izpolnjujejo pogoje za TOZD.

Nadaljni sklep je bil, da se razširi komisija za izvajanje ZZD. Skupni delavski svet je glede na povedano imenoval komisijo za samoupravno organiziranje v naslednji sestavi:

1. Bajec Slavko — predsednik
2. Kralj Janez — namestnik
3. Anžin Franc
4. Arnuš Franc — sekretar OO ZK
5. Cerar Franc

6. Dimič Peter
7. Jamšek Franc
8. Kamin Pavla
9. Kerč Franc — predsed. KOOS
10. Kerč Helena
11. Kerč Janez — pred. OO ZSMS
12. Križman Lojzka
13. Leskovec Janez
14. Marčun Ema
15. Mislej Tončka
16. Ogorevc Ivanka
17. Rozman Štefan
18. Volkar Ivan

Predstavljamo vam vodje delegacij

TOZD FILTRI

Temeljna delegacija zbora združenega dela: Lončar Viktor.

SIS socialnega varstva: Bandelj Helena.

SIS izobraževanja, kulture, zdravstva, raziskovalne dejavnosti, telesne kulture: Limoni Janez.

TOZD SANITETA

Temeljna delegacija zbora združenega dela: Murn Maruša.

SIS otroškega varstva: Kosmač Albin.

SIS za zdravstvo: Orehek Marjan.

Za preostali samoupravni interesni skupnosti sta postala vodji delegacij še: — za izobraževanje, kulturo, telesno kulturo in raziskovalno dejavnost: Potočnik Avgust; za socialno varstvo: Vrtnjak Mimi

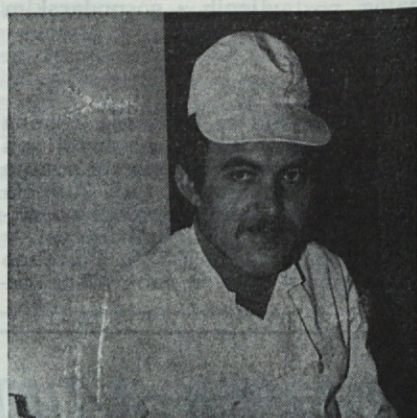
DSSS

Temeljna delegacija zbora združenega dela: Limovšek Milena.

SIS socialnega varstva: Presek Marija.

SIS za kulturo in telesno kulturo: Štrukelj Zdravko.

Program samoupravne interesne skupnosti in prispevne stopnje

Na podlagi sprejetih samoupravnih sporazumov za obdobje 1976 — 1980, so posamezne samoupravne interesne skupnosti pripravile za letošnje leto programe v obliki dodatkov k veljavnim sporazumom.

S programi so samoupravne interesne skupnosti podrobneje določile obseg planskih nalog v okviru zadevne skupnosti, potrebna sredstva za izvedbo planiranih nalog ter iz tega izhajajoče obveznosti na področju združevanja sredstev.

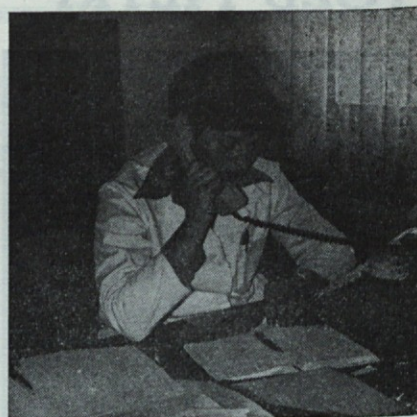
Čeprav smo delavci v organizacijah združenega dela istočasno koristniki uslug, ki nam jih samoupravne interesne skupnosti z izvajanjem svojih programov ponujajo, pa odločanje o višini prispevnih stopenj ni enostavno, saj z bogatejšimi programi npr. na področju izobraževanja, zdravstva, socialnega varstva in drugega, rastejo sredstva za njihovo realizacijo.

V javno razpravo so bili dani zato programi SIS s prispevnimi stopnjami, ki naj ne bi bistveno odstopale v končnem seštevku od lanskoletnega povprečja. Predlagane obveznosti do SIS, ki se pričnejo z majem mesecem, so obravnavale 28. marca tudi družbeno-politične organizacije Tosame in jih ocenile kot sprejemljive za delovno organizacijo.

S sklepom SDS je Tosama torej sprejela naslednje programe SIS in prispevne stopnje:

PROGRAM SIS IN PRISPEVNE STOPNJE

Programi	Prispevna stopnja za realizacijo programa v %
1. Program občinske izobraževalne skupnosti	5,34
2. Program skupnosti otroškega varstva Domžale	1,25
3. Program skupnosti socialnega skrbstva Domžale	0,77
4. Program kulturne skup.	0,29
5. Program telesno kulturne skupnosti	0,25
6. Program zveze skupnosti otroškega varstva	2,71
7. Program skupnosti pokoj. in invalid. zav. v SRS	10,60
8. Program skupnosti starost. zavarovanja kmetov	0,26
9. Program skupnosti zdravstvenega varstva	7,94 + 1,63
10. Program usmerjenega izobraževanja	9,47
11. Program raziskovalne skupnosti	1,72
12. Program skupnosti za razvoj letališke mreže	0,28
13. Program skupnosti za varstvo pred požarom	0,30
14. Program skupnosti za zaposlovanje	0,22

SIS za izobraževanje, zdravstvo, raziskovalno dejavnost: Kralj Antonija.

Ob otvoritvi nove lekarne v Kobaridu, ki je bila zgrajena z vašo solidarnostno pomočjo, v imenu občanov Tolminske izrekamo vašemu kolektivu iskreno

ZAHVALO

Solidarnostna pomoč delovnih ljudi in občanov Slovenije in Jugoslavije nam je omogočila, da smo pričeli zelo hitro odpravljati posledice potresa, kar naši občani zelo visoko cenijo in ima močan odmev tudi v svetu.

Rezultat takega dela in humanih odnosov med ljudmi so trajen dokaz moči naše samoupravne socialistične družbe. Ti medčloveški odnosi nas povezujejo in so nam v stiski moralna opora.

Za pomoč, ki ste jo nudili, smo vam res hvaležni in se obvezujemo, da bomo z našim delom dokazali zaupanje, ki so nam ga delovni ljudje in občani izkazali s solidarnostno akcijo.

Hvala lepa!

Skupščina občine Tolmin

Letošnje tekstiliade v smučanju smo se udeležili tudi smučarji Tosome. Za naš kolektiv so nastopili: Prosenc Darinka, Kerč Janez, Kerč Jože, Štrukelj Zdravko, Dolenc Viljem in Klopčič Slavko.

Tekmovanje je bilo v soboto, 18. marca 1978 na smučiščih Zelenice.

Zaradi slabih vremenskih razmer je moral organizator — BPT Tržič predstaviti proge na druga smučišča, ki pa niso bila prav nič obetajoča. Proge so bile strme in zahtevne, k temu pa naj še dodam, da je na vsaki progi nastopilo preko dvesto tekmovalcev in da naši člani, ki so imeli visoke štartne številke ni-

so mogli posegati po vidnejših rezultatih.

Naj dodam še nekaj splošnih podatkov o zimsko športnih igrah slovenskih tekstilnih delavcev. Na pobudo BPT Tržič so leta 1955 prvič organizirali zimsko športne igre na Zelenici, ki je glede sneženih razmer še najbolj ugodna. Tekmovanje je razdeljeno v dve ženski kategoriji in štiri moške, tekmuje sa pa posamezno in ekipno.

Število udeležencev se iz leta v leto veča in je bilo letos rekordno, saj se je prijavo 748 smučarjev in smučark iz 54 kolektivov. Nekaj se jih je sicer glede na zahtevnost prog res premislilo, kar pa ni bistveno vplivalo na izredno visoko udeležbo.

Končujem z željo, da bi se tudi »tosamovci« v naslednjem letu udeležili tekstiliade v polni zasedbi in dosegli kar se da dobre uspehe.

V medu je zdravje

Po podatkih regionalne zdravstvene skupnosti Ljubljana, ki v svojem centru za avtomatsko obdelavo podatkov obdeluje in analizira izdane recepte z vsega področja Slovenije, se je potrošnja zdravil umirila. Lani se prvič v zgodovini slovenskega lekarnarstva ni dvignilo število receptov v primerjavi s poprejšnjim letom, niti se niso dvignili stroški za zdravila. Celo upadli so.

Ne glede na te ugodne podatke pa je poraba antibiotikov na področju Slovenije še vedno večja kot v drugih evropskih in izvenevropskih deželah. Posebno vznemirjajo podatki, da od vseh antibiotikov, ki so bili izdani lani na recept, kar 40, odstotkov odpade na populacijo staro od 0 do 14 let, to je na otroke.

V zadnjih letih pa so ugledne domače in tuje znanstvene institucije, med njimi tudi mikrobiološki inštitut medicinske fakultete v Ljubljani, ugotovile antimikrobno in antiviralno delovanje povsem naravnih snovi, ki jih ni moč izdelovati sintetično — matičnega mlečka in propolisa. Ugotovili so, da se njihovo delovanje še izboljša, če so med seboj zmešane v določenih razmerjih.

Da bi omejili sedanjo porabo antibiotikov in zmanjšali predvsem porabo tetraciklinov in kloramfenikolov, substanc, ki so organizmom, predvsem otroškim nevarni in njihova uporaba zaželjena niti pri

odraslih (tako so pokazale iskušnje iz vsega sveta v zadnjih letih), smo se dogovorili, da je uživanje medu in medenih preparatov lahko odlična preventiva, ki je znanstveno preverjena. Obveščanje ljudi, da je prva pot k manjši porabi antibiotikov predvsem preventiva, je naloga sedanjega časa.

Uspehi domačih strokovnjakov

Raziskovalca slovenskega mikrobiološkega inštituta Branko Filipič in prof. dr. Miha Likar sta dokazala, da matični mleček in propolis zavirata rast virusov. V poročilu »Vpliv propolisa in matičnega mlečka na razvoj nekaterih virusov«, ki ga je zaradi izrednih odkritij in dosledne znanstvene metode v celoti objavil tudi ameriški strokovni bilten »Interferon Scientific Memoranda« iz Buffala, med drugim poročata v sklepnem delu poročila:

»Iz raziskave je razvidno, da naravni proizvodi med, matični mleček, cvetni prah in propolis nimajo samo fizioloških učinkov, ampak razen proti mikrobom delujejo tudi proti virusom. Vprašanje pa je, iz česa izvira ta antiviralna aktivnost in kakšno je razmerje med sestavo in vplivom čebele na antivirus-

no dejavnost...« Poskusi kažejo, da aktivna snov ni samo ena, ampak da gre verjetno za kompleks snovi, ki šele v pravilnem razmerju in ob aktivnosti čebele dajo fiziološko in antimikrobno dejavnost.

Poskusi razvozljati razmerje

V Medexovih laboratorijih so čebelarje pridelke mešali v različnih količinah in na podlagi učinkov ugotovili, katera mešanica medu, cvetnega prahu, matičnega mlečka in propolisa deluje na človeški organizem najbolj ugodno. In tako je nastal APIKOMPLEKS, doslej je edina in zelo učinkovita mešanica čebeljih pridelkov, ki je uspešno prestala tudi vse klinične teste. V njem so sestavine, ki zavirajo rast virusa, povzročitelja influence, tudi če so razrečene v razmerju 1:100.000.

Čebele niso zdravniki

O delovanju Apikompleksa so bile narejene raziskave. Preiskusili so ga na več klinikah v različnih jugoslovanskih mestih in ugotovili njegovo izredno ugodno delovanje. Preizkusili so ga ljudje sami in ugotovili njegovo uspešnost. Toda zdravnik ne med ne drugi čebelji pridelki ne morejo nadomestiti. Kadar človek zboli in se ga loti visoka temperatura, mora upoštevati navodila zdravnika. Poskusi v uglednih klinikah pa kažejo, da za infektivnimi boleznimi zbolijo neprimerno manj ljudi, ki jemljejo žlico Apikompleksa dnevno. In v tem je

največja moč naravnega preparata: v preprečevanju bolezni. Mnogi zdravniki pa ga svetujejo že tudi kot edino sredstvo, ki pomaga pri zaviranju rasti virusov in je nena-domestljiv. Zato ga je danes moč najti na prodajni polici sleherne lekarne in v vseh večjih trgovinah. Ker ga je ustvarila narava brez pomagal kemije, je popolnoma nena-varen in ne more povzročiti nobe-nih škodljivih stranskih posledic.

Čebelja lekarna

Nerazumna poraba zdravil, pred-vsem antibiotikov, ne le pri odras-lih, marveč tudi že pri otrocih, je resno vznemirila zdravnike po sve-tu in v Sloveniji. Najprej so v svo-jih vrstah, potlej pa tudi javno iz-razili dvom v tako hitro porabo zdravil, ki se jim mikrobi, le te naj bi uničili (kot povzročitelje najraz-ličnejših vnetij), prilagajajo in pos-tajajo odporni. Velika poraba anti-biotikov vseh spektrov, vse manjše učinkovanje teh umetno pridoblje-nih zdravil in ne nazadnje tudi ve-liki stroški, pa skrb o morebitnih posledicah teh, ne še tudi desetlet-ja starih zdravil so napolnili mnoge zdravnike, predvsem pa farmako-loge, da so se zazrli nazaj, v nekdn-je zdravljenje, v čase, ko ni bilo o antibiotikih ne duha ne sluha.

Poti do starih zdravil so različne. Spet so se uveljavili najrazličnejši čaji in zeli, več pozornosti so spet namenili gibanju na svežem zraku, mnogi pa so začeli obupati stara pravila o zdravljenju z medom. Ta je kot zdravilo znan iz davnine, pa tudi iz bližnje preteklosti, saj je med NOB v najtežjih trenutkih osta-lal edino »zdravilo«.

Opozorila svetovno znanstvene

organizacije o pretirani porabi zd-ravil in domače statistike, ki so po-stale še hitrejšje in jasnejše, odkar recepte »pregleduje« računalnik, so vspodbudile številne zdravnike, da svoj študij posvetijo medu in čebeljim pridelkom.

Svetovno raziskovalno gibanje

V dobi, ko je bilo vse, kar je imelo nadih »patine« zanič, ko je bilo dobro le vse, kar je bilo mo-derno, je tudi med izgubil večji del svoje veljave. S spoznanji, da je na-rava največji učitelj, da člove s tr-ganjem vezi s preteklostjo pozablja tudi na stvari, ki so mu bile sto-letja in tisočletja v pomoč — so v marsikaterem laboratoriju nehali gledati v bodočnost, posvetili so se preteklosti. In tako so vse več raz-iskav posvetili tudi čebeljim pridel-kom. Prav takšno vnemo kot drug-je po svetu so pri raziskovanju učinkovanja čebeljih pridelkov po-kazali tudi nekateri jugoslovanski znanstveniki in začeli ugotavljati stvari, ki jih niti niso pričakovali. V laboratorijih, pod mikroskopi in na živalih, kasneje pa tudi na klini-kah so potrjevali, da so v čebeljih pridelkih snovi, ki imajo ugoden u-činek na počutje in zdravje ljudi. Kmalu je postalo znano, da je cvet-ni prah najbolj skoncentrirana hra-na, kar jih poznamo, saj so v njem snovi, ki jih potrebuje organizem za rast in vzdrževanje biološkega ravnotežja. Za mleček so dognali, da je biološki pospeševalec in da hkrati zavira rast bakterij, plesni in virusov. Propolis je aktivna snov z izredno močnim učinkom proti virusom in bakterijam.

KULTURNI KOTIČEK

Tudi iz naših krajev so bili mož-je, ki so zaradi svojega razuma, znanja zasloveli po svetu. Med nji-mi je tudi slovenski matematik JURIJ VEGA, ki se je rodil 23. mar-ca 1754 v Zagorici pri Vačah.

Bil je profesor na Artilerijski vi-soki šoli na Dunaju, kjer je povsem spremenil pouk matematike, fizike in balistike. Sestavil je več logarit-movnikov. Po vsem svetu je razšir-jen »Thesaurus logarithmorum com-plectum«, kjer so logaritmi izra-čunani na deset decimalk.

Napisal je tudi več predavanj iz matematike.

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage mame se zahvaljuje šoferjem Tosame in de-lavcem ekspedita za denarno po-moč in izraženo sožalje.

Posebna zahvala pevcem Tosame in vsem, ki ste jo spremili na nje-no zadnjo pot.

Vodnik Vencelj

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji se iskre-no zahvaljujem za obisk in darilo med mojo boleznijo.

Lojzka Kralj

Za dobro voljo

»Kaj si želite ob našem skup-nem jubileju: 55-letnici obstoja naše tovarne?«

»Moja želja je kot vse: da bi lahko še dolgo z veseljem delal, pripomogel k čimboljšemu uspehu tovarne in seveda prijetnemu vzdu-šju med sodelavci.«

»In vaša največja želja?«

»To pa vam povem samo na uho: še naprej tako okusno malico iz naše menze!«

»Tov. komercialni, naj se takoj javi pri vratarju, ima stranko.«

Andrej kmalu pride. Že tako je bil bolj plašen in zdaj pa je name-sto stranke zagledal Anjo, svoje dekle. Ob navzočnosti vratarja mu je splahnel ves pogum. Zato začne čisto poslovno: »Oh, dober dan. Do-

brodošli v naši tovarni. Pripravili smo za vas zaželeno blago. Poka-zali pa vam bomo tudi naše najno-vejše izdelke: Mölny plenice, Beby hlačke...«

Anja ga začudeno gleda, pa vpra-ša:

»Kaj ti je vendar Andrej, si poza-bil? Saj se sinoči nisva zmenila za nakup Mölny plenice, saj sva se vendar zmenila za — randi.«

Peter priteče v službo, ko je ura že pol devetih. Sodelavci se ravno odpravljajo na malico.

Ves zadihan se ustavi in se od-dahne:

»Uh kako sem hitel, da bi vsaj malice ne zamudil. No, pa sem le prišel še pravi čas. Kar pohitimo,

zrezki nas že čakajo.«

»Veš, ko bova midva poročena, bova imela enakopravnost v gospo-dinjstvu. Jaz bom skuhala, ti boš pomil posodo, potem bom pospra-vila, ti varoval otroke, medtem ko bom likala perilo, boš ti delal na vrtu...«

Fant nekaj časa posluša, potem pa pravi:

»Ko bova poročena: ti boš ku-hala, pomivalni stroj pomival po-sodo, ti boš pospravljala, otroci bo-do v varstvu pri stari mami, ti boš likala perilo, vrta pa raje ne bova imela, saj veš kako je drag vsak m² zemlje.«

»Veš, moja žena je zelo pridna, še ponoči ima kuhalnico in valjar v rokah.«

»A, tako? Saj ni mogoče.«

»O, je, je, Mene čaka na pragu, da se vrnem od »Dobre kapljice« in mi pomaga najti vrata.«

Osebnosti vesti

OSEBNE VESTI

Rojstni dan praznujejo od 12. 4. do 11. 5. 1978

TOZD SANITETA

Konfekcija

21. 4. Gostinčar Francka, 24. 4. Gregorin Danica, 5. 5. Galič Nada, 2. 5. Hribar Mimi, 28. 4. Križnik Ivanka, 28. 4. Keršič Ema, 18. 4. Milič Ivanka, 6. 5. Poznič Francka, 17. 4. Peterc Cvetka, 24. 4. Stojc Darinka, 27. 4. Vrečar Ivanka, 18. 4. Žabalc Tončka, 25. 4. Vrbanija Pavla, 6. 5. Prašnikar Stanka, 18. 4. Pavlič Regince, 29. 4. Hrovat Marija, 12. Grabarič Marija, 3. 5. Popović Radmila, 1. 5. Bizjak Marija, 26. 4. Miklič Monika, 4. 5. Selja Ljubica, 18. 4. Tepež Angelca

Mikalnica

26. 4. Merkužič Stane, 5. 4. Cerar Marija, 20. 4. Flis Ana, 10. 5. Grošelj Angelca, 22. 4. Gregorin Milena, 4. 5. Kern Danica, 24. 4. Kovič Rezka, 26. 4. Moneta Francka, 25. 4. Novak Slavka, 3. 5. Poharič Monika, 8. 5. Rems Ivanka, 7. 5. Stupica Joži, 19. 4. Sterle Branka

Belilnica

4. 5. Djurašević Rajko

Tkalnica ovojev

26. 4. Belcjan Pavla, 4. 5. Čebulj Janez, 16. 4. Ganič Ana, 15. 4. Gotar Helena, 16. 4. Kovač Angelca, 23. 4. Sajovic Helena, 6. 5. Svetlin Ivanka, 1. 5. Svigelj Ana

PRIPRAVLJALNICA

24. 4. Cerar Ivanka, 15. 4. Kuhar Danica, 7. 5. Tosič Marija, 24. 4. Rode Peregrin

Avtomatska tkalnica

3. 5. Cerar Ivanka, 4. 5. Kovač Jaka, 3. 5. Kovač Janez, 16. 4. Pestotnik Ivan, 1. 5. Štirn Robert, 18. 4. Lipovšek Marija,

TOZD FILTRI

28. 4. Keršič Kati, 16. 4. Kovač Dražga, 18. 4. Narobe Majda, 21. 4. Trlep Majda, 24. 4. Voljčini Jelka

D S S S

Uprava

9. 5. Brodar Iva, 25. 4. Podpeskar Jože, dipl. ing., 10. 5. Ristič Stanka, 24. 4. Rožič Stane, 15. 4. Urbanija Marija, 10. 5. Vrenjak Elica, 7. 5. Vrenjak Milena, 9. 5. Pirc Breda, 1. 5. Krešič Jože, 18. 4. Lipovšek Marija, 14. 4. Prašnikar Tončka

Komerciala

22. 4. Babnik Janez, 15. 4. Blatnik Brane, 28. 4. Drobne Ljuba, 27. 4. Frankovič Boris, 20. 4. Kramberger Stane, 3. 5. Močnik Rajko, 30. 4. Šarc Levi, 2. 5. Miculinič Dušan, 10. 5. Kocjančič Franc, 24. 4. Vidovič Ivan

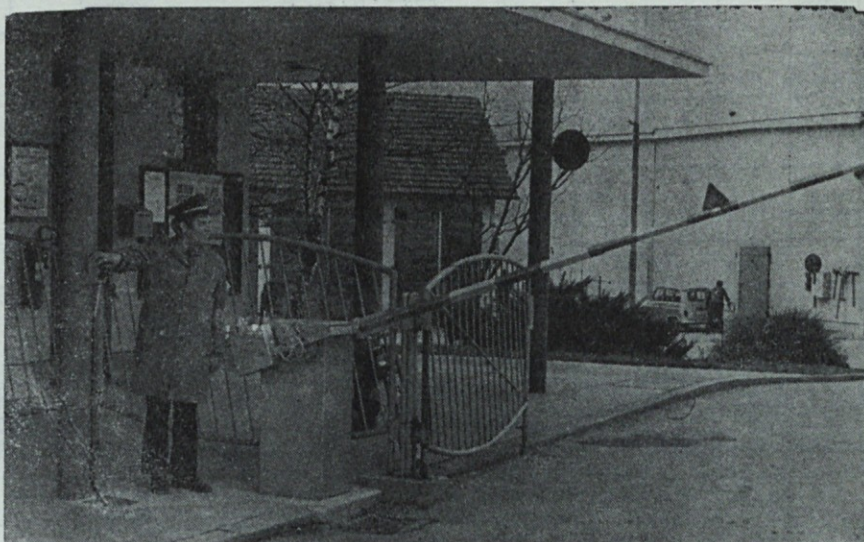
ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje mame

MARIJE ŠTORMAN

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz ekspedita in tovarišem: Ivanu in Ladu Vrenjaku, Ivanu Kosu, Jožetu Prašnikarju in Venciju Vodniku za podarjeno cvetje in vso drugo pomoč.

Milica Rebolj

Dvižna zapornica pri vходу v tovarno, ki jo je mogoče upravljati tudi iz vratarnice je bila dolgoletna želja vratarjev. Pred dnevi se je ta želja izpolnila, saj je bila zapornica s pogonskim mehanizmom pričvrščena na pripravljen temelj in priključena na električno omrežje. Mehanizirana zapornica pomeni za uporabnike izboljšanje delovnih pogojev, kar velja zlasti za zimsko obdobje.

Odšla iz del. organizacije

Križman Ivanka — upokojena

Prišla v del. organizacijo

Burja Magdalena — konfekcija

RODIL SE JE:

Bajde Marti — sin

ZA PRAZNIK DELA

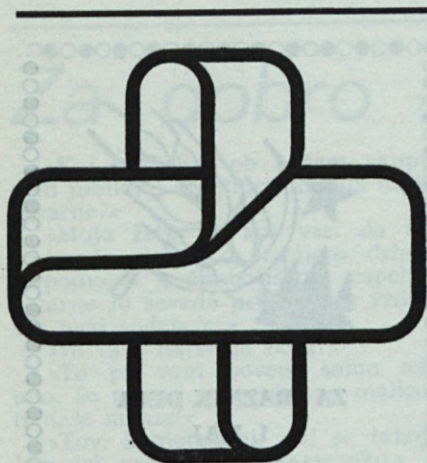
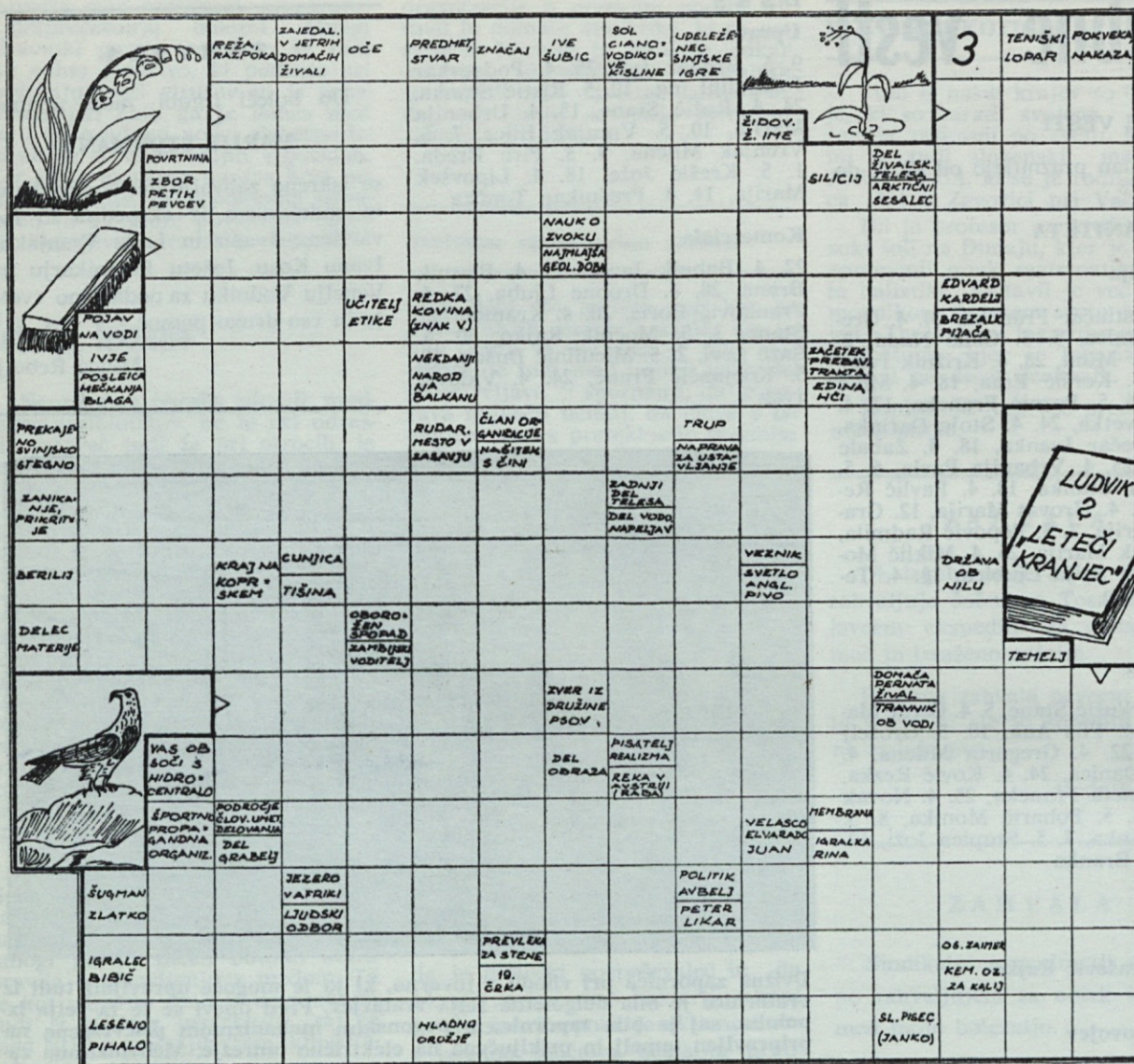
1. MAJ

ČESTITAJO

UREDNIŠKI ODBOR

SAMOUPRAVNI ORGANI

IN DRUŽB.-POLITIČNE ORG.

Takle znak nas bo predstavljal pri naših kupcih in poslovnih partnerjih, s katerega razbremo našo sanitetno dejavnost.

IZID ŽREBANJA NAGRADNE KRIŽANKE

Premalo rešujete križanke, saj je bilo v nabiralniku le 24 pravih križank, tri pa so bile nepravilne.

V mehanični delavnici so delavci izžrebali za:

1. nagrado: Majdo Štampilhar — DSSS: uvozno izvozna služba,
2. nagrado: Slavko Gaberšek — TOZD Saniteta: mikalnica,
3. nagrado: Marijo Svetlin — DSSS kontrolna služba.

Rešitev nagradne križanke iz te številke oddajte najkasneje do 25. aprila v naše nabiralnike.

Uredništvo

Dopisujte!

Izdaja: TOSAMA Domžale
Urejuje uredniški odbor:

Franc Anžin, dipl. iur., Janez Kerč — OZSM
Janez Drolc — KOOS sindikat, Franc Juhant — OOKZ TOSAMA, Francka Kerč — blagajnik, Maruša Murn, Jože Podpeskar dipl. ing., Marija Presekar, Marjan Štrukelj, Majda Krizmanič, Tone Stare — fotograf

Odgovorni urednik:
Vladka Berlec

Naklada: 1200 izvodov

Tisk: Papirkonfekcija Krško